

**VERSLAG VAN DE OPENBARE BESLUITVORMENDE RAADSVERGADERING
VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN PAPENDRECHT d.d. 7 november 2024
(aanvang 20.00 uur)**

**Een integrale geluidsopname van deze vergaderingen is te beluisteren op
www.papendrecht.nl**

Aanwezig: Mevrouw M.J.M. van Driel, (voorzitter);

De dames: A. Bokma (VVD), T.C. van Es (D66), A.A.S. Stigter (CU), A. Verschoor - De Winter (CDA), H.M. van Wijngaarden (PAB) en D. Yildiz-Karso (PvdA) en de heren: H.G. Bezemer (CU), A. Boersma (SGP), L. Bruijniks (PAB), L.T. van den Dool (CDA), P.J. van der Giessen (VVD), W. Goudriaan (SGP), N. van Heteren (D66), P.C. Grimmus (GL), G.C.H. Hardam (OP), R. Schuil (CDA), K. Spitsbaard (OP), H.D. Stouthart (VVD), A. Tieleman (PAB) en M.H.A. Verweij (PAB).

De heren J.W. van der Borg, J.L. van Erk, A.M.J.M. Janssen en A.J. Kosten;
wethouders.

De heer M. Hermans, interim griffier;
De heer M. Swagemakers, raadsadviseur.

Verslaglegging: Jeanine Nieuwstraten

Afwezig: mevrouw H.C.T.J. Hoekstra (OP) en de heer R. Lammers (OP).

01. Opening.

De VOORZITTER opent de raadsvergadering en heet eenieder van harte welkom. Zij merkt op dat het de derde keer is dat een Papendrechtse straat is verblijd met het verdelen van een miljoen euro namens de postcodeloterij. Daarnaast staat de gemeente Papendrecht in oktober in de top10 van gemeenten waar aanzienlijk meer naar huizen wordt gezocht. Men ziet t.o.v. september een stijging van 18,6%. Verder merkt zij op dat mevrouw Hoekstra en de heer Lammers afwezig zijn.

02. Vaststelling van de agenda.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

03. Mededelingen.

Wethouder VAN ERK zegt dat de 7 gemeenten hard werken aan de **vernieuwing van het regionaal beleidsplan schuldhelpverlening**. I.v.m. vertraging in dit proces is het de verwachting dat dit beleidsstuk eind Q2 2025 ter besluitvorming bij de 7 raden zal voorliggen.

Verder meldt de VOORZITTER dat n.a.v. de **vernieling van het regenboogpad** op 31 oktober jl. 2 minderjarige verdachten op heterdaad zijn aangehouden. Omdat het onderzoek hiernaar gaande is, kan zij hierover verder geen mededelingen doen. M.b.t. de gestelde vragen naar **mogelijkheden en preventie** merkt zij op dat o.a. de politie is verzocht het regenboogpad als hotspot mee te nemen in de surveillance, hetgeen heeft geleid heeft tot de aanhouding. Daarnaast is er gekeken naar verlichting en wordt een vernieling direct/z.s.m. hersteld en uiteraard wordt er aangifte gedaan. Daarnaast is er (reeds vóór de aanhouding) gekeken naar de mogelijkheden van mobiel cameratoezicht, dat een zwaar instrument is waarvoor de burgemeester een afweging dient te maken. De raad is op 6 november 2023 middels een RIB geïnformeerd over de voorwaarden hiervan. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een ernstige verstoring van de openbare orde en het OM en de politie hierover een positief advies moeten uitbrengen. Op dit moment is hier echter geen aanleiding toe.

Er zijn verder geen mededelingen.

04. Vaststelling verslag raadsvergadering 24 oktober 2024.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

05. Vragenkwartier.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN stelt de volgende vragen inzake **de viering van Halloween en het afzetten van straten**:

1. Was de gemeente vooraf **op de hoogte** van alle afgezette straten?
2. Is voor al deze straten een **vergunning** afgegeven? Burgemeester VAN DRIEL antwoordt dat de gemeente vooraf aan Halloween een **evenementenvergunning heeft verleend aan de Zilt** in de wijk Oostpolder, waarbij de straat is afgezet. De gemeente heeft hierbij gefaciliteerd met hekken en borden. Uiteraard is e.e.a. gecommuniceerd aan de hulpdiensten. Andere initiatieven zijn niet gevraagd en ook niet bekend bij de gemeente. Voor alle andere straten was geen vergunning afgegeven. In het meldsysteem zijn 3 meldingen over vuurwerkoverlast in de Oostpolder tijdens Halloween binnengekomen. Van afgezette wegen/straten heeft men geen meldingen ontvangen. Mocht iemand iets constateren, roept de BURGEMEESTER hen op hier melding van te doen.
3. Gaat de gemeente inwoners **volgend jaar tijdig inlichten over de regels** bij het organiseren van straat/buurtheesten, waarbij afzetting van een of meerdere straten nodig is? N.B.: Te denken valt ook aan mogelijke initiatieven rondom de viering van 80 jaar bevrijding, anders dan die van reeds jarenlang actieve organisaties. Burgemeester VAN DRIEL antwoordt dat de **regels altijd te raadplegen zijn via de gemeentelijke website** en dat men wel overweegt om voorafgaand aan feestelijke dagen een extra publicatie in De Klaroen te wijden, waarin men aangeeft waarvoor een vergunning wordt gevraagd.

4. Is er voor het organiseren van de onder 3 genoemde activiteiten een **eenvoudige vergunningaanvraag** voorhanden en zo nee is die dan op korte termijn te maken? Burgemeester VAN DRIEL merkt op dat bewonersinitiatieven waarbij geen sprake is van wegafzettingen eenvoudig kunnen worden gemeld via een meldingsformulier op de gemeentelijke website. Bij wegafzettingen kan een vergunning worden aangevraagd via een digitaal aanvraagformulier.

Mevrouw BOKMA vraagt wanneer het **opnieuw ingezaaide veld in het Vondelpark** weer betreden mag worden en wanneer de doeltjes worden teruggeplaatst, zodat de jongeren hier weer een potje kunnen voetballen. (Uit betrouwbare bron heeft men begrepen dat normaal gesproken ingezaaid gras 4 weken weer gebruikt kan worden.) Wethouder VAN DER BORG geeft aan dat het als gevolg van **spoorvorming in het gras** na Pellerpop niet verantwoord was om kinderen hier te laten voetballen. In september is het gras geëgaliseerd en ingezaaid, gevolgd door andere egalisatiewerkzaamheden in oktober. Begin deze week is het veld vrijgegeven en uiterlijk morgen zullen de doelen op hun plaats worden gezet en zullen de waarschuwborden worden verwijderd.

De heer SPITSBAARD stelt de volgende vragen inzake **de openbare werken bij de Torenmolen**:

1. Is het bij de gemeente bekend dat de **werkzaamheden niet goed verlopen**?
2. **Wat gaat het college/de gemeente hieraan doen?** 3. Komt er nog **communicatie naar de bewoners** over de werkzaamheden die er nog aankomen?
4. Waarom is dit **niet van tevoren goed doordacht**?
5. Hoe kan **afstemming van de werkzaamheden**, en de regie daarbij van de gemeente, tot stand worden gebracht?
6. Wat zijn de **lessen voor andere projecten** als deze in de toekomst? De uitvoerders, zoals de stratenmakers en de werklieden, valt niets te verwijten. Het gaat met name om de leidinggevendenden die afwezig zijn en geen leiding geven.
7. Worden de **leidinggevendenden ook aangesproken** op hun slechte prestaties?
8. Er staat ook dag en nacht een **aggregaat** aan; het geluid is best stevig. Kan zo'n aggregaat 's avonds en 's nachts niet gewoon worden uitgezet? Een van de bewoners is zelf kundig in dit werkgebied en zegt 'deze wanorde nog nooit eerder meegemaakt te hebben'. Wethouder JANSSEN merkt op dat uit zijn contacten met een aantal enthousiaste bewoners is gebleken dat zij **op de hoogte zijn** van het feit dat de werkzaamheden voor een aantal maanden overlast zullen zorgen. Verder merkt hij op dat voorafgaand aan werkzaamheden door de aannemer altijd een **informatiebrief** inzake de werkzaamheden wordt verzonden, waarin de werkzaamheden, de duur, planning, werkvolgorde en de contactgegevens van aannemer worden toegelicht. Daarnaast noemt de wethouder de **bouwapp** van de gemeente, waarvan 40 bewoners van de Torenmolen enthousiast gebruikmaken. Hierin delen aannemers informatie over de werkzaamheden en volgorde der zaken aan bewoners en kunnen bewoners zelf meldingen

doorgeven. Verder worden alle werkzaamheden altijd uitgevoerd volgens de **afgegeven vergunning en voorschriften uit het handboek**, in dit geval kabels en leidingen. Voorts merkt de wethouder op dat op het werk **dagelijks toezicht** wordt gehouden door de gemeente en dat er iedere 2 weken werkoverleg over de planning en meldingen plaatsvindt. De zojuist genoemde situatie is **niet bij de gemeente gemeld**, ook niet in de app, en ook niet bekend. Melden is alsnog mogelijk en hij zal het zeker meenemen in het volgende werkoverleg met de aannemer. Verder komt er deze maand een extra, reeds geplande, informatiebrief naar de inwoners. De werkzaamheden aan de Torenmolen zijn bekend bij alle bewoners. Tot het eind van het jaar zijn de nutsbedrijven werkzaam, waarna de aannemer verder gaat met rioolwerkzaamheden. Hierbij is sprake van een **goede reconstructie** en op een juiste wijze omgaan met de werkzaamheden. De heer SPITSBAARD merkt op dat dit **lijnrecht** staat op hetgeen men van de inwoners hoort.

Er zijn verder geen vragen.

06. **Begroting 2025 – 2029.**

Wethouder VAN DER BORG geeft aan dat hij aan de start van de behandeling van de begroting de vervelende mededeling heeft, dat men genoodzaakt is geweest om een **strekt ter vervanging voorstel** inzake de paragraaf lokale heffingen te moeten aanbieden. In de begroting is per abuis een onjuiste tabel van gemiddelde woonlasten in de paragraaf lokale heffingen (pag. 142-143) gebruikt. In de berekeningen voor de gemiddelde woonlasten in 2025 is rekening gehouden met 125 kg. restafval per persoon. Dit is echter de omvang voor 2024. Op basis van de juiste gegevens van HVC is de nieuwe berekening van dat tarief van de afvalstoffenheffing over 2025 bijgesteld naar 80 kg. restafval per persoon en het aantal klepbewegingen van 25 naar 16 x per persoon. Hierdoor is de stijging van de gemiddelde woonlast minder groot dan in de begroting is geschat. Dit is per saldo een voordeel voor de inwoners. In de verordening van de afvalstoffenheffing is hiermee reeds rekening gehouden. De wijzigingen in het voorstel strekt ter vervanging met de correcte paragraaf lokale heffingen zijn geel gemarkeerd.

(Schorsing 20.28 – 20.53 uur)

De heer HARDAM dankt voor de overzichtelijke begroting en merkt op dat er in de afgelopen jaren **veel nieuwe taken**, zoals de decentralisatie van de zorg naar de gemeenten, op de gemeente zijn afgekomen. Verder is het **werk voor een raadslid ingewikkelder en zwaarder** geworden en neemt men steeds meer takenpakketten op zich. Dit lukt ook, maar daar zijn wel voldoende middelen voor nodig. In een persbericht uit juni 2023 maakte de gemeente bekend dat het

positieve resultaat ca. 11,5 miljoen was, maar vanaf 2026 duikt de gemeente in de rode cijfers. Gelet op de uitdagingen in de komende jaren zal het financieel passen en meten blijven. Een **taakstelling op de organisatie** lijkt niet onwaarschijnlijk. Onduidelijk is of de gemeente -ook i.v.m. de lening aan Fokker- over voldoende **leencapaciteit** voor de gewenste investeringen beschikt. Zijn fractie dient een motie in om de verkeersoverlast bij Fokker te beperken, die verzoekt om invoering van blauwe zone in het gehele gebied, met dagkaarten voor bewoners. Het dictum van **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** (OP) luidt als volgt:

Verzoekt het college/spreekt uit dat:

- *In het gebied van Het Eiland en bij de Slobbengorsweg het parkeren op de openbare weg tegen te gaan door middel van invoering van een blauwe zone in het hele gebied met ingang van 1 januari 2025 of in elk geval op zo kort mogelijke termijn;*
- *Parkeren in de blauwe zone mogelijk te maken tot maximaal 2 uur van maandag t/m vrijdag van 9:00 tot 17:00 uur;*
- *Dagkaarten in te voeren voor bewoners (één gratis dagkaart per huishouden);*
- *De handhaving te optimaliseren zodat de nieuwe afspraken in de praktijk effectief kunnen en zullen worden afgedwongen;*
- *Deze motie om te vormen tot een convenant Aanpak vervoers- en parkeerproblemen Het Eiland en Slobbengorsweg, schriftelijk overeen te komen door drie partijen: GKN Fokker, de bewoners ter plekke en de gemeente;*
- *Elk kwartaal te evalueren of de maatregelen in de praktijk werken;*
- *De gemeenteraad elk kwartaal op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.*

Verder is de **arbeidsmarktsituatie voor jongeren** (25-26 jaar) niet verbeterd. In 2022 zaten 688 van de 10.000 jongeren zonder werk. De tabel op pag. 93 hierover gaat, omdat de bron geen recentere cijfers biedt, maar tot 2022. Hij vraagt of het college weet **hoe dit er nu voor staat**. M.b.t. de gezondheid noemt hij de **concentratie** in Papendrecht van 19 mcg/m³ **stikstofdioxide** en 17 mcg/m³ **fijnstof** in 2021. In beide gevallen ligt dat boven het landelijke gemiddelde. Hij informeert naar **concrete stappen om dit te verlagen** en of het college samen met Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam bereid is bij RWS te pleiten voor een **max. snelheid van 100 km/uur** (ook in de nacht) **op de A15**, hetgeen deze uitstoot zou verminderen. M.b.t. de **uitstoot van PFAS** merkt de heer HARDAM afsluitend op dat deze moet stoppen of moet worden gemitigeerd. Om deze reden heeft men de **motie 06.M2. BBT Chemours** ingediend, die verzoekt het AB van de provincie Zuid-Holland een brief te sturen inzake verplichtstelling van een techniek -die succesvol in Amerika- om dit te filteren. Het dictum van de motie luidt als volgt: *Verzoekt het college/spreekt uit dat:*

- *Een brief te sturen aan het Algemeen Bestuur van de provincie Zuid-Holland (de Provinciale Staten) met het verzoek snel tot verplichtstelling van deze innovatieve techniek conform de BBT bij Chemours over te gaan;*
- *De andere gemeenten – Sliedrecht, Molenlanden en Dordrecht – hierbij te betrekken;*
- *Verslag van de resultaten uit te brengen aan de gemeenteraad.*

De heer VERWEIJ dankt het college en de ambtenaren voor de inspanningen voor een toegankelijk en overzichtelijk document. M.b.t. de personeelswerving merkt hij op dat dit leidt tot **hoge inhuur** (veel hoger dan bij vergelijkbare gemeenten). Men leest dat het college dit z.s.m. wil verlagen. Vorig jaar heeft het PAB gevraagd om creatief te zijn in het oplossen van **het wervingsprobleem**, zoals het aanbieden van woonruimte, een Ov-kaart, een fiets van de zaak en sneller door de salarisschaal gaan. Tevens ligt er een aangenomen motie anoniem solliciteren. Hij vraagt het college aan te geven **welke extra lokmiddelen** zijn ingezet om vacatures in te vullen. Verder noemt de begroting **vergrijzing** als een financieel probleem. Zijn fractie noemt echter ook de **positieve aspecten**, zoals een schat aan ervaring en levenswijsheid. Ze kunnen jongeren generaties begeleiden en inspireren bij de professionele en persoonlijke ontwikkeling. Veel ouderen zetten zich in als vrijwilligers in vele sectoren van de samenleving, springen vaak in om werkende ouders te ontlasten en kunnen langer actief blijven in de arbeidsmarkt, hetgeen helpt bij de aanpak van arbeidstekorten. Hij vraagt welke mogelijkheden het college ziet om de **vergrijzingsuitdagingen anders te benaderen**, met de focus op kansen i.p.v. op kosten. **Communicatie met en informatievoorziening aan de inwoners** blijft een grote uitdaging. Transparantie en tijdig informeren is en blijft essentieel. Hij vraagt het college om **regelmatige updates** te geven over belangrijke projecten en beter te communiceren over besluiten die de inwoners raken, zoals groenonderhoud keuzes, afvalstoffenheffingen, asielopvang en participatie processen. M.b.t. de veiligheid blijkt uit bijna elke uitgevoerd onderzoek dat inwoners het **veiligheidsgevoel** laag noemen. Dit is subjectief, maar wel de moeite waard om aandacht aan te geven. Dit heeft o.a. te maken met hoe zichtbaar handhavers en politie in de wijk zijn. Hierbij noemt hij de problemen i.v.m. de realisatie van de AMF-opvanglocatie op De Meent. Men ervaart veel overlast van jongeren. De bereidheid om overlast te melden wordt minder, omdat het gevoel is ontstaan dat er niets mee wordt gedaan. Het gevolg is dat er op basis van de bekende cijfers beleid wordt gemaakt, terwijl deze niet passen bij de werkelijkheid. Hij vraagt het college aan te geven aan **welke maatregelen** men denkt om de **zichtbaarheid van handhaving en politie** in de wijken te verhogen en te verbeteren. Hoewel de gemeente financiën tot 2026 op orde lijken, baart de **stijging van de lokale lasten** de PAB-fractie zorgen. Waarom kiest het college voor een stijging van het ontgrendeling -en ledigingstarief? Papendrecht hoort tot de top 3 van HVC-gemeenten met de beste resultaten voor

het fijn en grof huishoudelijk afval in kilo's per inwoner. Er is vooraf goed gescheiden, dus minder restafval. Dan toch het tarief verhogen? De PAB-fractie dient een amendement in om het tarief niet te verhogen. Is het college bereid opnieuw met HVC in gesprek te gaan over deze ongewenste verhoging? Het dictum van **amendement 06.A2. Tarieven ontgrendeling lediging** (PAB) luidt als volgt:

Besluit het volgende te wijzigen:

In de programmabegroting in de paragraaf Lokale heffingen de aangekondigde verhoging van de tarieven ontgrendeling/lediging niet door te voeren, maar de tarieven te handhaven zoals weergegeven in de tabel op bladzijde 145 bovenaan in de kolom 2024. Deze wijziging is éénmalig en geldt voor 2025. De dekking komt uit de algemene reserve.

Daarnaast noemt de heer VERWEIJ de **stijging van de onroerend zakenbelasting** - ondanks de prognose van 4% in het meerjarenoverzicht- met 8%. Omdat de gemeente op tijd heeft bijgestuurd plukt men daar nu de vruchten van. Het doel was om als gemeente -toen behorende tot de 10 goedkoopste- de lokale lasten te verhogen richting het gemiddelde, om de balans tussen lasten en voorzieningen in orde te brengen. Dit is gelukt. Veel gemeenten voeren nu pas forse inhaalslagen uit, waardoor het gemiddelde opnieuw stijgt. Dit nieuwe gemiddelde moet niet weer het doel worden voor de gemeente Papendrecht. Dit is niet te rechtvaardigen t.o.v. de inwoner. Kan het college uitleggen of **andere keuzes overwogen zijn om deze stijging te voorkomen?** Tenslotte merkt de heer VERWEIJ op dat men, hoewel de gemeente financieel gezond is, gezien toekomstige investeringen **waakzaam** moet blijven en vraagt hij hoe het college dit ziet, **zonder de OZB steeds te verhogen.**

Mevrouw VAN ES geeft aan dat de **meerjarenbegroting na 2025 geen enkele voorspellende waarde** meer heeft. Door de op stapel staande ombuigingen en het besluit over de nieuwbouw van de vo-scholen, zal alles ter discussie staan. Men ziet nu al een tekort van 2 miljoen in 2027 en daar bovenop komen nieuwe miljoenen tekorten, als besloten wordt de vo-scholen nieuw te bouwen. Voor de D66-fractie zijn de **ombuigingen** van volgend jaar de lakmoesproef: die 2 miljoen euro moet men makkelijk kunnen bezuinigen. Zo niet, is daarna nog eens miljoenen vinden kansloos. Haar fractie roept op om realistisch te zijn en de besluiten over de ombuigingen en de vo-scholen met open ogen te nemen. Men vindt dat er de **afgelopen jaren teveel geld is uitgegeven**, bv. aan de eigen organisatie. Nu weer extra managementambtenaren voor bijna € 400.000,- per jaar. Hierover heeft haar fractie bij de Kaderbrief te vergeefs een amendement ingediend. Men ziet in de begroting dat het percentage inhuur bijna 30% is t.o.v. 18% landelijk. Meer beleidsambtenaren betekent meer goede plannen en daardoor meer uitgaven, hiervoor is geen geld. Politiek is kiezen in schaarste. Het college zegt te streven naar het **landelijk gemiddelde inhuur percentage**, haar

fractie ziet over een jaar graag dat dit heeft geleid tot substantieel lagere uitgaven. Ook wil men komend jaar beter inzicht in wat het college doet om in de **jeugdzorg de kosten te beperken** en beunhazen onder zorgaanbieders eruit te filteren. Hiermee beschermt men kinderen en worden miljoenen bespaart. Men vraagt de portefeuillehouder dit **regionaal in te brengen**. Er gaat ook veel extra geld naar **veiligheid**, van 4 miljoen naar ruim 5 miljoen per jaar. Dit terwijl de misdaadcijfers in Papendrecht in 10 jaar nauwelijks veranderd zijn. Wat wel toeneemt zijn de meldingen over geweld achter de voordeur bij Veilig Thuis. Voor veel mensen, met name kinderen, is thuis de gevaarlijkste plek die er is. De D66-fractie ziet graag **prioriteit op preventie van geweld waar dit het meest voorkomt**: in gezinnen. Verder streeft men naar een **eerlijke verdeling van lokale belastingen** tussen 1-persoons en meerpersoonshuishoudens. Men las in de RIB over de afvalscheiding dat de evaluatie in juni 2025 naar de raad komt. Graag ontvangt men nogmaals de bevestiging dat hierin de **vergelijking van kosten per type huishouding van voor en na invoering van diftar** duidelijk zichtbaar wordt. Verder wacht men het voorstel voor gedifferentieerde riooltarieven voor kleine en grote lozers met belangstelling af. Kijkend naar de **woningbouw** hoort haar fractie graag waarom in sommige gemeenten veel wordt gebouwd, terwijl sommige projecten in Papendrecht niet opstarten. Kan het college aangeven waarom de **bouw op het marktplein en het Vondelpark** nog niet is gestart en kan het **college invloed uitoefenen** op de snelheid van uitvoering? Tenslotte noemt mevrouw VAN ES **motie 06.M1. VN-verdrag Handicap**. In 2016 heeft Nederland een VN-verdrag Handicap geratificeerd, om er voor te zorgen dat mensen met een handicap of beperking dezelfde toegang hebben in de samenleving als andere mensen. Dit geldt heel breed: wonen, werken, sporten, het gebruiken van een website. Ditzelfde geldt voor de omschrijving van de handicap: langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuigelijke beperkingen. Een verdrag dat is aangenomen en is geratificeerd moet worden uitgevoerd. In dit verdrag is al een visie op de maatschappij genoemd. De portefeuillehouder heeft aangegeven dit eventueel mee te willen nemen in de visie Sociaal. Dit heeft, omdat men dan visies blijft herhalen, geen zin. Haar fractie (en de mede-indieners van de motie) wil dat het concreet wordt in de **lokale inclusie agenda**, met concrete maatregelen, waarin wordt gezegd waar het over gaat en wanneer het wordt uitgevoerd. Het dictum van **motie 06.M1. VN-verdrag Handicap** (D66, GL, SGP, PvdA, CDA, CU, VVD) luidt als volgt:

Verzoekt het college:

- 1. Een Lokale Inclusie Agenda op te stellen.*
- 2. Hierbij een breed inclusiebeleid als uitgangspunt te nemen, gericht op alle burgers.*
- 3. Aan te geven hoe geborgd wordt dat deze LIA geïntegreerd onderdeel gaat uitmaken van elk relevant beleidsterrein.*
- 4. De Lokale Inclusie Agenda aan de raad voor te leggen, uiterlijk Q3 2025.*

De heer STOUTHART is blij met de positieve begroting voor 2025, maar had liever gezien dat men **eerder maatregelen had getroffen om te bezuinigen**. Na 2025 ziet het er immers minder rooskleurig uit. Zijn fractie vindt dat de gemeente zich vooral moet **richten op haar kerntaken**. Het is niet te verkroppen dat er lastenverhoging worden doorgevoerd, terwijl er anderzijds geld wordt besteed aan projecten die niet direct tot de kerntaken behoren. De focus moet meer komen te liggen op veiligheid, zorg, onderwijs, infrastructuur en een degelijk financieel beleid voor de langere termijn. Dit laatste met als doel om de **lastendruk voor inwoners** zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast noemt hij als essentiële kerntaak de **communicatie**: enerzijds worden er stappen gezet om deze te verbeteren, anderzijds ervaren veel inwoners dit nog steeds als onvoldoende. Als vb. noemt hij de **transparantie rondom de voortgang van bouwprojecten** in Papendrecht. Hoe staan deze ervoor, wat zijn de concrete plannen en wanneer kunnen inwoners resultaten verwachten? Dit zijn vragen die onbeantwoord blijven. Daarnaast speelt de situatie rondom **opvang van asielzoekers** een grote rol. Het is belangrijk dat men niet alleen met mensen in gesprek gaat die het niet eens zijn met bepaalde keuzes, maar dat men zorgt voor een open en duidelijke communicatie naar alle inwoners. De VVD-fractie is van mening dat men hierin nog flinke stappen kan zetten en dat er nog veel te winnen valt op het gebied van **transparantie, bereikbaarheid en het serieus nemen van zorgen van inwoners**. Afsluitend merkt de heer STOUTHART nogmaals op dat zijn fractie blij is met de financiële situatie voor 2025. De gemeente staat er goed voor en dat wil men zoveel mogelijk behouden. Men vindt het daarom belangrijk dat er de komende periode moet worden ingezet op **soberheid en verantwoordelijkheid**. Men blijft pleiten voor een gemeente die zich concentreert op haar **kerntaken**. Dit betekent dat belastinggeld verstandig besteed moet worden en niet aan zaken die buiten de verantwoordelijkheden van de gemeente vallen. Kleine initiatieven kunnen prima zonder gemeentelijk tussenkomst worden gerealiseerd en moeten niet (deels) gefinancierd worden met gemeenschapsgeld. De VVD-fractie wil stoppen met projecten die klein lijken, maar heel veel geld kosten (bv. de buurtkastjes). De focus moet liggen op echte prioriteiten. Als men de financiële stabiliteit voor Papendrecht wil behouden, moet men zeker nu kiezen voor een verantwoordelijke en sober koers.

Mevrouw KARSO zegt dat haar gezin 20 jaar geleden op zoek was naar een woning en die vond in Papendrecht. Zij voelden zich aangetrokken door de groene omgeving en de vele voorzieningen van sport en cultuur. Wat een voorrecht dat haar gezin een betaalbare rijtjeswoning kon vinden en de kans heeft gekregen die er voor heel veel mensen niet meer is. Probeer nu maar eens als starter of gezin met een modaal inkomen een **betaalbare woning** te vinden. Ja, heel de randstad heeft hier last van heeft, maar het is de politiek die zorgt voor huisvesting van het

volk en dit probleem zal moeten oplossen. **Met projectontwikkelaars overeenkomsten afsluiten** blijkt in de praktijk toch te lastig. Daarentegen lukt het de gemeente wel om met de woningcorporatie bouwplannen te maken. Zij vraagt het college naar de reden hiervan. Kan men de ontwikkelingen in de woonmarkt niet bijhouden, is het lastig om zaken te doen met de markt, doet de Rijksoverheid moeilijk of heeft men een betere klik met Woonkracht10 en kan men daarom sneller schakelen? Men zit in een wooncrisis en moet alles doen om in Papendrecht de vindbaarheid en betaalbaarheid van woningen te verbeteren, zowel in de koop- als huursector. De oproep van haar fractie is: **kom snel tot resultaat!** Ondanks vele pogingen om de **uitgaven in de jeugdzorg** onder controle te krijgen, ziet men weer een flinke stijging. In de begroting houdt men rekening met 3,9 miljoen voor jeugdhulp met verblijf elders. Deze uitkomst is **onaanvaardbaar**, omdat men de lasten die steeds hoger worden niet blijvend kan dragen. Belangrijker is dat de jeugdzorg nog te vaak escaleert. Het college moet aan de slag om dit monster te temmen! Men moet meer focussen op preventie, kijken naar de maatschappelijke context van de aanvragers en sneller definiëren welke zorg passend is, voordat problemen escaleren en men nog veel meer geld kwijt is. **Kom tot preventie van problemen**, daarmee bespaart men geld en kan men investeren in de gezonde toekomst van mensen! Kijkend naar het **budget voor veiligheid** ziet men dat dit in slechts 2 jaar tijd van 4 miljoen in 2023 met 1,2 miljoen is gestegen naar 5.2 miljoen in 2025. Bij het geringste incident of signalen van onrust wordt de portefeuillehouder gevraagd of er extra geld nodig is voor boa's of handhaving. (Er is geen portefeuillehouder die dit dan afslaat.) Dit terwijl men weet dat meer veiligheid/blauw op straat niet perse bijdraagt aan meer gevoel van veiligheid of fysieke veiligheid. Wanneer men het budget voor veiligheid terugbrengt naar het niveau van 2023 (een besparing van 1,2 miljoen) en serieus bijstuurt in de dure jeugdhulp en inzet op preventie (met een besparing van ca. 1 miljoen), is er al 2,2 gerealiseerd. Dat is ombuigen en grip krijgen op de financiën, i.p.v. zichzelf te willen verleiden om de lasten bij de belastingbetalende burger te leggen. Men moet het willen zien, om het vervolgens ook te kunnen doen. Tot slot noemt mevrouw KARSO **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval**: het punt waarop men weet dat er naast het produceren van minder restafval ook sprake is van minder vaste kosten en de tarieven lager kunnen worden. De PvdA-fractie wil het verband zien tussen de inzameling en verwerking van het afval door HVC en wat de inwoner betaalt. Men wil dat inwoners aangemoedigd blijven om minder restafval te produceren, waardoor men de doelstellingen voor klimaat en milieu kan realiseren. Als blijkt dat er, bv. vanwege gemaakte afspraken of de gehanteerde systematiek, geen sprake is van een kantelpunt, is dat ook duidelijke informatie voor de evaluatie in 2025. Welke communicatieadviseur men ook inschakelt, welke verhaal men ook houdt over de nieuwe tarieven, het is **niet te verkopen aan inwoners** dat men al die tijd heeft gezegd dat het goed is voor het klimaat, het milieu en de

portemonnee. Ook niet als men zegt dat het kleptarief nog hoger was geworden als men niet goed had ingezameld en dat de stijging van de kosten juist gedempt is. Een verhoging is een verhoging. Dit moet men niet normaliseren, maar men moet nieuwsgierig zijn naar hoe dit kan ontstaan, om vervolgens andere keuzes te maken. Het dictum van **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval** (GL, PvdA, OP) luidt als volgt:

Verzoekt het college:

- 1. Te onderzoeken vanaf welke hoeveelheid restafval het niveau wordt bereikt dat overheadkosten van HVC omlaag kunnen (het kantelpunt).*
- 2. HVC in het onderzoek naar het kantelpunt voor restafval te betrekken.*
- 3. De uitkomst van dit onderzoek aan de gemeenteraad van Papendrecht voor te leggen, uiterlijk tweede kwartaal van 2025.*

De heer VAN DEN DOOL **complimenteert** het college en de ambtelijke organisatie niet alleen voor de leesbaarheid van de begroting, maar voor het feit dat Papendrecht er goed voor staat. Waar veel gemeenten fors en direct moeten gaan bezuinigen, is Papendrecht een **financieel gezonde gemeente**, met een mooi overschot in 2025, een beperkt tekort in 2026 en in de latere jaren nog een beperkter tekort. Zijn fractie is voor vaststellen van deze begroting, maar wil ook dat er direct aan gesleuteld gaat worden. Dit heeft te maken met de **investeringen in de vo-scholen en de MFA**. Men vraagt het college of men het investeringsprogramma -gezien de grote toekomstige investeringen- gaat herschikken, zodat dit financieel beter past en qua uitvoeringscapaciteit realistisch is. Daarnaast vraagt hij het college na te gaan welk **effect de realisatie van een MFA** (theater, denksport, etc.) heeft op de **gemeentelijke exploitatie**, wat men er nu jaarlijks aan kwijt is en hoe dit na realisatie van de MFA is. Kan men **bij de voorstellen voor de investeringen aangeven** waarmee men nu al rekening houdt in de begroting (90 miljoen?) en wat de extra jaarlijkse last zal zijn? Is het college het ermee eens dat dit een **beeld oplevert van de te realiseren taakstelling** en dat deze start in 2029 en mogelijk al een beetje in 2028? Kan het college een **eerste beeld geven van het proces** dat men hierbij voor ogen heeft? Verder merkt de heer VAN DEN DOOL op dat de **begroting en jaarrekening** qua resultaat al een aantal jaar **ver uit elkaar** lopen. Hier zijn telkens andere en vaak ook eenmalige oorzaken voor. Dit betekent zijns inziens dat de gemeentelijk inkosten en uitgaven steeds moeilijker goed en betrouwbaar vooraf te plannen zijn. Dit vraagt om **meer flexibiliteit** in de wijze van begroten en omgaan met de begrotingscyclus. Hoe kleiner de bedragen en hoe hoger de schotten tussen die bedragen, hoe minder flexibel. Men moet dus denken in de richting van grotere/bredere budgetten en de mogelijkheden om te schuiven tussen budgetten. De keerzijde hiervan is dat de raad dan minder grip heeft, dus zijn er grenzen aan deze mogelijkheid. Als tweede mogelijkheden noemt hij het **vaker bijsturen als raad**, tussentijds reageren op onderbestedingen, de besteding van

onverwachte meevallers of het opvangen van tegenvallers. Dit zou kunnen tijdens de bespreking van de tussentijdse rapportages, mogelijk moeten deze eerder in het jaar plaatsvinden en moeten deze minder technische en meer politiek bestuurlijke keuzes bevatten. **Hoe denkt het college/de andere fracties hierover?** Zijn fractie wil graag voorkomen die familie te zijn, die iedere zomer niet met vakantie gaat, maar waarbij in december blijkt dat het vakantiegeld nog over is. Voorkomen dat men nooit prachtige en noodzakelijke investeringen doet, terwijl men ieder jaar bij de jaarrekening zegt dat men dat dit jaar toch ook weer makkelijk had kunnen betalen.

Ook de heer GRIMMIUS **complimenteert** de ambtelijke organisatie en het college voor de begroting: de financiële vertaling van hetgeen bij de perspectiefnota aan beleid is afgesproken. In grote lijnen komt dit mooi overeen. Zijn fractie is ook heel blij dat de **burgerbegroting**, het gevolg van een motie van vorig jaar, in de begroting staat en kijkt uit naar de uitvoering hiervan. Daarnaast heeft de raad bij de perspectiefnota **meerdere moties ingediend/aangenomen**, waarvan men mag verwachten dat deze worden meegenomen in de begroting. Er zal een amendement worden ingediend die 1 van deze omissies, wanneer deze wordt aangenomen, zal repareren. Zijn fractie vindt het vreemd dat dit nodig is, omdat men zou verwachten dat alle aangenomen moties worden meegenomen in de begroting. Ook de motie **anoniem solliciteren**, die het college verzocht bij de actualisatie van het wervings- en selectiebeleid in de Drechtsteden het anoniem solliciteren mee te nemen, **ontbreekt** bij het wervings- en selectiebeleid dat in de begroting wel wordt genoemd. Hij vraagt zich af of dit de manier van het college is om stilletjes te laten weten dat deze motie niet uitgevoerd gaat worden. M.b.t. de toekomstige financieel zwaardere tijden noemt de heer GRIMMIUS de **ombuigingen** die zullen gaan plaatsvinden. De bij de perspectiefnota unaniem **aangenomen motie** hierover sprak uit dat **de raad de kaders moet stellen voor het ombuigingsproces** en dat het belangrijk is dat **de raad actief betrokken blijft**. Vervolgens verzocht men het college processtappen te formuleren waarbij de raad actief inbreng kon leveren en actief betrokken zou worden. Een aantal weken geleden heeft men een RIB ontvangen waar in stond dat het proces al loopt en de raad hier in januari, wanneer dit klaar is, wat van mag vinden. Hiermee is de motie afgedaan. De heer GRIMMIUS is het hier absoluut mee oneens en vindt het heel jammer dat het college de motie op die manier heeft afgedaan, omdat dit **absoluut geen antwoord** is op wat in motie werd uitgesproken en verzocht. Hij vraagt **wat de fracties hiervan vinden** en vraagt zich af of het nog wel zin heeft of moties in te dienen, als het college zich hier zo makkelijk vanaf maakt. M.b.t. de inhoud van het ombuigingsproces geeft de RIB aan dat het proces loopt, dat de ambtenaren alles aan het bekijken zijn en dat alles op tafel ligt. Zijn laatste vraag is of er kan worden aangegeven **wat er precies op tafel ligt en welke opties worden bekeken**.

De heer BEZEMER herinnert aan dankdag, waarop Christenen hun dankbaarheid uiten aan God voor alles wat zij dit jaar ontvangen hebben. In dit kader noemt hij de **vanzelfsprekendheid én de dankbaarheid** waarmee men alle goede voorzieningen ervaart die er in Papendrecht zijn, terwijl dit niet voor iedereen geldt. Hoe dankbaar is men voor het huishoudboekje dat voor 2025 met een positief saldo sluit en voor de ambtenaren en het college die deze gedegen begroting voorleggen? Daarnaast ziet men echter **vanaf 2026 tekorten** begroot, komt de Rijksoverheid gemeenten helaas niet tegemoet in de verhoging van de Algemene Uitkering en zijn er de plannen voor de nieuwbouw van de vo-scholen/MFA, waaruit **forse financiële consequenties** volgen die maar ten dele verwerkt zijn in het meerjarenperspectief. Ook zijn fractie zou graag **meer duidelijkheid** wensen over wat er wel/niet is meegenomen. Ombuigingen, waarvoor een **ombuigingscatalogus** wordt opgesteld, lijken op termijn onvermijdelijk. De RIB van 8 oktober geeft aan dat het opstellen daarvan een ambtelijk proces is, waarmee zijn fractie het volledig oneens is. Dit omdat het **primair een bestuurlijk proces** is, waarbij de raad als eerste de uitgangspunten vaststelt, waarna het ambtelijk apparaat met concrete ombuigingen komt, waaruit de raad kan kiezen. Ook hij roept de andere fracties op, om op korte termijn vooraf met elkaar de uitgangspunten vast te stellen en het college om dit **niet als ambtelijk proces te zien**.

De heer BOERSMA doet de uitspraak (van voormalig Brits premier Harold Wilson) dat een week in de politiek een lange tijd is, waarmee hij bedoelde dat de politieke werkelijkheid snel kan veranderen. Met het vaststellen van de perspectiefnota in juli zou de begrotingsbehandeling weinig verrassend moeten zijn. Volgens de SGP-fractie klopt dit, met uitzondering van 1 punt. De destijds ingediende **motie onderzoek naar een flexpool voor senioren** komt niet duidelijk in de begroting terug. Om die reden heeft zijn fractie hiervoor een amendement ingediend. Het dictum van **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** (SGP, D66, VVD) luidt als volgt:

Besluit het volgende te wijzigen:

In de programmabegroting wordt bij hoofdtakveld 0.4 Overhead (Ondersteuning organisatie) onder het kopje 'Wat gaan we ervoor doen' de volgende zinsnede toegevoegd:

- *Bezien of er in samenwerking met de andere Drechtstedengemeenten een flexpool kan worden opgezet gericht op (pas) gepensioneerden voor tijdelijke klussen, zoals werkzaamheden tijdens piekmomenten of ter vervanging bij ziekte.*

Hoewel de begroting zelf weinig verrassingen kent, zijn de 17 weken tussen de perspectiefnota en dit moment niet rimpelloos voorbij gegaan. Men ging vlak voor de zomer unaniem akkoord met de **langetermijnvisie opvang vluchtelingen**,

terwijl er nu veel ophef is over een opvanglocatie aan de Weteringsingel. Het brede politieke draagvlak voor deze locatie lijkt haaks te staan op wat er buiten het gemeentehuis klinkt. Om deze reden zal de gemeente heel hard haar best moeten doen waar het gaat om communicatie, zichtbaarheid, aanspreekbaar zijn, verantwoording af leggen en de extra mijl gaan. Maak daarnaast ook zichtbaar wat men doet om **meer woningen voor Papendrechtse woningzoekende** te realiseren. Net als bij de AMV-locatie aan de Seringenstraat blijkt ook nu weer dat er zaken spelen rondom de opvanglocatie, zoals de overlast op de Meent. Wat gaat het college doen om **beter zicht te krijgen op wat er speelt in de wijken, winkelcentra en bedrijventerreinen**? Voor de zomer ging men akkoord met de perspectiefnota waarin de **financiële consequenties van toekomstige investeringen** nog niet volledig konden worden verwerkt. Complimenten voor de heldere prestaties over de vo-scholen/herontwikkeling van het Van der Palm-gebied, waarin men goed van informatie is voorzien. In de presentaties zijn de **financiële gevolgen t/m 2034** zichtbaar gemaakt. Uiteraard gaat men hier het debat nog over voeren en zijn fractie zal alle raadsvoorstellen voor investeringen bevragen op de noodzaak en wenselijkheid. Tenslotte noemt hij de **€ 40.000,- voor de verkiezingen**, waarvoor hij geen amendement heeft gemaakt. Mocht de regering het nog een jaar volhouden, blijft dit bedrag over en is het een meevaller voor de pot toekomstige investeringen en komt het toch goed terecht.

(Schorsing 21.39 – 22.10 uur)

EERSTE TERMIJN COLLEGE

Wethouder VAN DER BORG dankt voor de complimenten aan het college en de ambtelijke organisatie. M.b.t. de vragen inzake de kijk van het college op de **financiële situatie** van de gemeente noemt hij 3 fasen. Fase 1 2025: er ligt een sluitende programmabegroting, zoals gevraagd door de provincie. Fase 2: na 2025: de vraag hoe men moet omgaan met de tekorten vanaf het ravijnjaar 2026. Ondanks alle lopende lobby-projecten ziet men toch dat men van het Rijk niets hoeft te verwachten. Vanaf 2026 moet men aan de slag om een sluitende exploitatie voor elkaar te krijgen. Volgens het huidige inzicht gaat dit om minimaal 1 miljoen structureel, dat betekent ombuigen. Bij de behandeling van de perspectiefnota is afgesproken om een ombuigingsoperatie voor te bereiden, door ombuigingsmogelijkheden in een **ombuigingscatalogus** inzichtelijk te maken. Begin oktober heeft de raad hierover een RIB ontvangen en op korte termijn wordt er in het fractievoorzittersoverleg nagedacht over dit proces, **waarbij de raad aan het roer staat**. In die zin noemt hij de verrassende opmerkingen van de GL en CU-fracties. Men beschouwt de start van dit bestuurlijke proces, dat goed moet worden voorbereid, 1 januari 2025. Het college heeft nog geen standpunt ingenomen over de mogelijke opties of gedachten die men hierover heeft. De

voorbereiding vindt op dit moment plaats en men beschouwt januari als de start van dit proces, met de raad aan het roer. Fase 3 volgt nadat men keuzes heeft gemaakt over de **vele toekomstige investeringen** (vo-scholen/MFA, etc.). Ook deze investeringen leiden tot een extra tekort op de exploitatie vanaf 2030 en verder. **Hoe men dit gaat betalen** zijn terechte vragen die de komende periode aan de orde komen. Voor de vo-scholen/MFA is een uitgedachte financiële paragraaf nodig, die men momenteel aan het voorbereiden is. De keuzes die hierin worden gemaakt hebben **gevolgen voor de investeringslasten op de exploitatie**. Het college blijft redeneren -en roept de raad op dit ook te doen- vanuit de exploitatie die sluitend moet zijn. Men doet dit minder vanuit de ratio's zoals solvabiliteit en schuldenquota. Uiteraard zullen de genoemde ratio's onder druk staan (hij verwijst naar het second opinion van Deloitte), maar deze zullen na de investeringspiek weer dalen. Als de grootste investeringslast pas na 2030 op de exploitatie drukt, heeft men de tijd. Uiteraard is richting 2026 de eerste ombuigingsoperatie nodig, maar men heeft de tijd om gezamenlijk, overwogen en toekomstbestendig naar 2030 toe te werken. De inzichten uit de ombuigings-catalogus zullen hierbij gaan helpen. M.b.t. de opmerking van de PAB-fractie dat het **landelijk gemiddelde van de OZB** niet het nieuwe doel moet worden antwoordt wethouder VAN DER BORG dat dit ook niet de bedoeling is. Men hanteert als richtlijn de inflatiecorrectie plus de 1,5% dekking die eerder vanuit de vo-scholen is afgesproken. Hierbij wordt wel gezegd dat het maximaal het landelijk gemiddelde is. De heer VERWEIJ merkt op dat men eerst het landelijk gemiddelde heeft nagejaagd en bereikt, maar dat er nu een **nieuw (extra hoog) gemiddelde** is, wat men weer als grens neemt. Wethouder VAN DER BORG zegt dat dit niet het geval is wanneer men afsprekt om de richtlijnen te hanteren (inflatiecorrectie + 1,5%). Wethouder VAN DER BORG geeft aan dat de gestelde vraag hoe het college **meer inkomsten wil genereren zonder de OZB te verhogen** bij de ombuigingsoperatie wordt meegenomen. Op de vraag van de D66-fractie of het college haar **standpunten rondom de jeugdzorg regionaal gaat inbrengen**, zegt de wethouder dat hij in de afgelopen raadsvergadering heeft aangegeven dat hij hiervoor zijn uiterste best doet. Hij doet dit elke vergadering en de genoemde punten komen terug bij het opstellen van het nieuwe inkoopkader. In antwoord op de vraag van de CDA-fractie over het **herschikken van het investeringsprogramma** antwoordt hij dat dit onderdeel uitmaakt van de ombuigingen en hij hierop terug zal komen. Op de vraag welk **effect de investering in het MFA op de exploitatie** heeft geeft de wethouder aan dat dit nader onderzoek vergt en dit bij de besluitvorming hierover terugkomt. In antwoord op de vraag **waarmee men in de begroting al rekening houdt** en wat de extra last zou zijn bij de investeringen geeft hij aan dat er 90 miljoen is opgenomen in de begroting en bij de stelposten goed staat verwerkt. Tot 90 miljoen heeft men in de begroting de basis gelegd, de komende tijd is het de

vraag hoe men de hogere investering en keuzes verder gaan dekken. De raad mag verwachten dat men dit goed onderbouwd in het raadsvoorstel gaat verwerken. M.b.t. het vraagstuk dat de **begroting/jaarrekening ver uit elkaar liggen** geeft de wethouder aan dat dit inderdaad al 10 jaar het geval is. Wel gaat dit vaak over incidentele voordelen (verkoop vastgoed, uitkering van het Rijk, etc.) en maar een klein deel over overlopende projecten. Hij stelt voor het gesprek om dit verschil zo klein mogelijk te houden, hoe men flexibiliteit kan inbrengen en de raad bij de verschillende rapportages te betrekken, in de auditcommissie te voeren. Dit komt in Q1 2025 ook terug bij de nieuwe programma indeling van de begroting. Inzake de opmerking van de GL-fractie dat **de moties uit de perspectiefnota niet verwerkt zouden zijn in de begroting** merkt de wethouder op dat men de perspectiefnota in juni aanneemt, terwijl de tekst voor de begroting in augustus bijna klaar is en de tijd voor het oppakken van de moties te kort is. Daarbij zegt hij dat men er gevoeglijk van mag uitgaan dat aangenomen moties, zonder bericht dat men een motie niet of anders gaat uitvoeren, zeker worden uitgevoerd. Om deze reden neemt wethouder VAN DER BORG ook afstand van de woorden van de GL-fractie. De heer GRIMMIUS mist het antwoord op zijn vraag **wat er m.b.t. de ombuigingscatalogus concreet op tafel ligt**, waarop wethouder VAN DER BORG aangeeft dat er bestuurlijk nog helemaal niks op tafel ligt en dit in januari pas aan de orde komt. Er heeft geen sturing plaatsgevonden vanuit het college over welke kaders daar voor gelden. In antwoord op de opmerking van de heer GRIMMIUS dat er toch iets moet liggen geeft wethouder VAN DER BORG aan dat men via brieven heeft aangegeven hierop in januari -en op korte termijn op procesniveau in het fractievoorzittersoverleg- terug te komen.

Wethouder JANSSEN zal de vraag van de OP-fractie inzake de **100 km/uur in het kader van de luchtvervuiling meenemen in het regionaal overleg bereikbaarheid** en zal kijken of men richting Den Haag een lobby kan opstarten richting RWS.

M.b.t. de **snelheid van woningbouw** merkt hij op dat het soms mee zit en soms tegen. In de Poldermolen is het heel snel gegaan en had men misschien meer vertraging gewild. De Van Wijngaarden locatie loopt, i.v.m. verschillende omstandigheden, heel traag. Andere projecten, zoals Toren M, lopen op een tempo wat daartussenin zit en zijn vrij snel van de grond gekomen. Hierbij merkt de wethouder op dat er geen verschil in tempo is met andere gemeenten en ook **geen verschillen in projecten met Woonkracht10 of particuliere projectontwikkelaars**. De bouw van Kraaihoek Zuid is met 6,5 jaar een gemiddelde termijn (7-10 jaar) voor een verdichtingsopgave. Soms komen bij andere gemeenten zelfs flexwoningen niet van de grond, terwijl Papendrecht wat meer tijd neemt en het college binnenkort een goed voorstel kan voorleggen. M.b.t. **communicatie/transparantie** hierover geeft de wethouder aan dat men dit op basis van een projectkaart in beeld probeert te brengen, maar dat dit niet altijd even goed is gelukt. Hij heeft de opdracht gegeven alle bouwprojecten

duidelijk in kaart te brengen, maar merkt op dat er meer informatie nodig is dan zichtbaar is. Dit jaar heeft men het daarnaast niet voor elkaar gekregen om een avond met elkaar te praten over alle **woonprojecten in Papendrecht**. Een dergelijke avond staat gepland voor Q1 2025. Uiteraard blijft de gemeente bezig om alle relevante projecten van de grond te krijgen. Op en rond het marktplaats heeft men de Veerpromenade: binnenkort krijgt men duidelijkheid over de lopende aanbesteding. Aansluitend aan de werkzaamheden voor het warmtenet worden in de P.C. Hooftlaan de starterswoningen opgepakt. Verder zit de Douwes Dekkerlaan in de planvormende fase en zijn er ontwikkelingen bij de Opel-centrale. Niet alles is altijd zichtbaar. Daarnaast is nog niet duidelijk of het haalbaar is, maar is er eindelijk een intentieovereenkomst rondom Stervast/Sterflat en is de volgende fase ingezet. Over al deze zaken zal men de raad verder informeren tijdens een beeldvormende vergadering. M.b.t. **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** merkt de wethouder op dat men vanaf half oktober bezig is om te kijken naar extra maatregelen, specifiek een tijdelijke blauwe zone tijdens de bouwwerkzaamheden van Toren M en het parkeerdek. Normaliter moet er bij het invoeren van een blauwe zone worden gezocht naar voldoende draagvlak bij omwonenden. In dit geval zal het college hier op risico van afwijken en zal men het besluit dragend motiveren. Momenteel kijkt men naar de uitwerking hiervan. Welke straat, welke tijden, hoe gaat men om met de af te geven vergunningen? Het college hoopt hierover over 1,5-2 weken een besluit te nemen. Omdat de motie hier niets aan toevoegt zal de wethouder deze als **overbodig** bestempelen.

Op de vraag van de OP-fractie naar **meer recente cijfers inzake jongeren zonder werk/onderwijs** na 2022 antwoordt wethouder VAN ERK dat hij hierover niet beschikt. Op de vraag van de heer HARDAM waarom dit niet het geval is geeft de wethouder aan geen inzicht te hebben in landelijke instanties. In antwoord op de vraag van de D66-fractie inzake **Veilig Thuis** merkt de wethouder op dat de visie huiselijk geweld en kindermishandeling is vastgesteld, gevolgd door een plan van aanpak. Daarnaast vindt begin januari 2025 een avond inzake Sterk Papendrecht en Veilig Thuis plaats. De **relatie tot gezinnen** zal hierbij met meer duiding en context zeker aan de orde komen. De vraag van de SGP-fractie wat het college gaat doen om **meer zicht te krijgen op zaken die breder spelen in de buurt van de AMV-locatie** heeft men gelinkt aan de integrale wijkaanpak. Men pakt signalen vanuit inwoners/meldingen op, heeft een nauwe samenwerking met wijkagenten en andere partners (WK10, SP, boa's), brengt problemen in kaart en probeert deze zoveel mogelijk bij de kern op te lossen en niet alleen de gevolgen te bestrijden. Denk hierbij aan de jeugdaanpak en ondermijning. M.b.t. **motie 06.M1. VN-verdrag Handicap** is het nodige opgenomen in de begroting en kan zeker verder worden uitgebouwd. Het opstellen en uitvoeren van een LIA is een logisch vervolg. Deze raakt echter meerdere domeinen binnen de gemeente:

maatschappelijke ontwikkelingen, personeelsbeleid, beheer en openbare ruimte. De Omgevingsvisie en de visie Sociaal Domein moeten nog worden vastgesteld. Om deze reden stelt men voor niet eerder te starten met het ontwikkelproces van een LIA, dan dat de visies zijn vastgesteld (uiterlijk Q2 2025). Dit betekent dat men niet eerder dan Q3 2025 kan starten met de uitwerking van de LIA. De vraag van mevrouw VAN ES **wanneer deze voor kan liggen bij de raad** zal wethouder VAN ERK in de tweede termijn beantwoorden.

In antwoord op de vraag van de OP-fractie inzake **concrete maatregelen rondom uitstoot** geeft wethouder KOSTEN aan dat de gemeente het Schone lucht akkoord mede heeft ondertekend, waarin een aantal maatregelen is opgenomen (walstroom, gratis autobanden pompen). Daarnaast gaat men meer communiceren over hout stoken en noemt hij het STOMP-principe uit het mobiliteitsplan. Richting de PAB-fractie geeft de wethouder aan dat men het gesprek met HVC over dit thema voert en dit zal blijven doen. Verder zal hij dit onderwerp meenemen bij de te houden evaluatie. Ook de door de D66-fractie gevraagde (complexe) **vergelijking van kosten per type huishouding van voor en na invoering van diftar** zal hierbij aan de orde komen. Verder **ontraadt** het college **amendement 06.A2. Tarieven ontgrendeling lediging**, omdat het uitgangspunt is dat de tarieven kostendekkend zijn en het college dit uit moet voeren. Hierbij geeft hij mee dat wanneer men incidenteel over zou gaan tot dit besluit, het risico bestaat dat de sprong volgend jaar groter is. Ook **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval ontraadt** het college. Men begrijpt het idee van de motie, dat inwoners hun best hebben gedaan en HVC daarom aan zet moet zijn. De wethouder is ervan overtuigd dat HVC haar best doet en vindt het dictum, omdat men elke keer opnieuw de kosten in verhouding tot service en resultaten bekijkt, te kort door te bocht. Het is niet 1 op 1 het geval dat er bij minder restafval er ook minder kosten zijn. Wel zegt hij toe bij de evaluatie van de inzameling (Q2 2025) goed te zullen kijken naar mogelijkheden aan de kostenkant en inzicht te zullen bieden in de achtergrond van de kosten. Ook **motie 06.M2. BBT Chemours ontraadt** het college, omdat het niet aan het college is om een bepaalde techniek verplicht te stellen. Wel vindt er op dit punt voortdurend overleg plaats en kijkt de provincie samen met DCMR naar meerdere veelbelovende technieken. Als een dergelijke techniek veelbelovend is, wordt deze beschouwd als **best beschikbaar concept**, dat niet automatisch leidt tot een best beschikbare techniek (BBT), waarbij de techniek beproefd moet zijn. Verder heeft de OP-fractie de beschikbare informatie over deze techniek eerder zelf met de provincie gedeeld, die deze -in afstemming met DCMR en het RIVM- heeft beoordeeld. De provincie heeft richting de OP-fractie aangegeven dat deze techniek 1 van de stappen is die vergelijkbaar is met het door de provincie aangehaalde techniek uit het McDermod-rapport in de revisievergunning van oktober 2022 voor het reduceren van de emissies aan de bron. M.a.w. is het

college ervan overtuigd dat er voldoende invulling is gegeven aan de motie en dat de oproep heel serieus is genomen.

In antwoord op de vraag van de PAB-fractie **hoe men mensen verleidt om bij de gemeente te komen werken** zegt burgemeester VAN DRIEL dat hiervoor verschillende methoden worden toegepast en er ook een speciale campagne is geweest. Na het (relatieve) succes van de kinderburgermeester is zij ook gevraagd in een campagne te verschijnen om woordvoerders naar binnen te halen. Ondanks dat er in de CAO voor een kleine gemeente als Papendrecht weinig ruimte zit, maar men uiteraard wel de kwaliteit zoekt, zijn er keuzebudgetten voor medewerkers die men zelf kan bepalen (extra verlof, een fiets, het inrichten van een thuiswerkplek). M.b.t. de vraag naar de **kansen van vergrijzing** t.o.v. de kosten verwijst de burgemeester naar het amendement dat is ingediend, waarop zij zal reflecteren. De vraag naar **regelmatigere updates inzake communicatie naar inwoners** gaat de burgemeester -als heel belangrijk onderwerp- ter harte. Zij zegt toe zich hier op een andere manier voor in te zetten en regelmatig terug te zullen komen bij inwoners en ondernemers. M.b.t. de **overlast op de Meent** heeft zij reeds eerder toegezegd dat er een maatregelenpakket voor preventie en handhaving en communicatie en verbinding zal komen. Vooruitlopend hierop zijn er al extra 2 SUS-wachters van start gegaan, die 5 dagen per week extra inzetbaar zijn in en rondom dit gebied, alsook bij de Oostpolder i.v.m. de problematiek rondom vuurwerk- en jongerenoverlast. De 5 beschikbare boa's worden in heel Papendrecht ingezet. Op de vraag van de heer VERWEIJ **op welke tijden** de SUS-wachters inzetbaar zijn antwoordt burgemeester VAN DRIEL dat dit 5 dagen per week (met uitzondering van zondag en maandag) van 14.00 tot 22.00 uur is. M.b.t. de opmerking van de GL-fractie inzake **het ontbreken van de motie anoniem solliciteren** in de begroting merkt burgemeester VAN DRIEL op dat men met alle aangenomen moties aan de slag gaat en hiermee bij de raad terugkomt op het moment wanneer dit ergens toe leidt. Wanneer dit nergens toe leidt, komt men hierover ook bij de raad terug. Zij is echter niet gewend dit op voorhand al in een begroting op te nemen. Inzake **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** adviseert het college **positief**.

(Schorsing 22.45 - 22.58 uur)

TWEDE TERMIJN RAAD

De heer SPITSBAARD wacht m.b.t. **motie 06.M1. VN-verdrag Handicap** de tweede termijn van het college af. **Amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** zal men **steunen**. Ook **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging** zal men **steunen**. M.b.t. de vraag van de GL-fractie inzake de **uitvoering van aangenomen moties** gaat men ervanuit dat het college deze uitvoert. Wel zou zijn fractie graag

een overzicht van de aangenomen moties en bijpassende termijnen ontvangen. De opmerking inzake **motie 06.M2. BBT Chemours** dat het Rijk een vergelijkbare techniek niet wil hanteren of bestempelen als een BBT, wil niet zeggen dat het probleem per direct stopt. Wat de motie vraagt is om een brief te sturen met een andere mogelijkheid om PFAS uit het milieu te weren. Inzake hun **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** hoort de heer SPITSBAARD de portefeuillehouder zeggen dat men hiermee bezig is en dat er binnen 1,5 - 2 weken een besluit wordt genomen. Als dit een toezegging is zou men hiervan graag op de hoogte worden gehouden en zal men de motie aanhouden.

De heer VERWEIJ gaat er, gehoord het antwoord van de wethouder, vanuit dat **motie 06.M1. VN-verdrag Handicap** enigszins zal worden aangepast. Hierbij neemt hij aan dat men niet hoeft te wachten tot de wethouder helemaal klaar is met de visie op het Sociaal Domein en de Omgevingsvisie (Q3 2025), voordat (dan pas) begonnen kan worden met de LIA. Hij pleit er voor de motie dusdanig te interpreteren dat er een tweesporen beleid komt van de uitwerking van de beide visies en de uitwerking van de LIA ('de wielen' van andere gemeenten zijn ook beschikbaar). Op die wijze zou men de motie kunnen steunen. Ook **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** zal men steunen. Juist in deze regio gaan er heel veel mensen met pensioen en zijn er te weinig jongeren om hen op te volgen. Bedrijven zullen daarom heel blij zijn als 67-plussers t.z.t. wat langer blijven werken. Via **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging** wenst zijn fractie inwoners te laten zien dat men hetgeen vorig jaar is uitgelegd en beloofd (dat goede scheiding tot geen hogere kosten leidt) in stand wenst te houden en men inwoners niet wil confronteren met verhoging van de kleptarieven, maar hen wil belonen. **Motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval** past bij het door zijn fractie ingediende amendement. Als men het tarief voor 1 jaar niet verhoogt, is volgend jaar dit onderzoek klaar en kan men op basis van de uitkomst hiervan een juiste beslissing nemen over de tarieven. **Motie 06.M2. BBT Chemours** en **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** vindt men op grond van de uitleg van de portefeuillehouder -dat er al veel van wordt uitgevoerd- overbodig en wacht op de uitwerking hiervan.

Mevrouw VAN ES geeft n.a.v. de vraag van de CDA-fractie aan dat haar fractie, omdat het niet de bedoeling is om steeds geld over te houden terwijl men dat structureel had kunnen besteden, zeker het gesprek aan wil gaan over **realistisch begroten**. M.b.t. de opmerking van de GL-fractie dat **moties niet zouden worden uitgevoerd**, staat zij op het standpunt dat een Kaderbrief bedoeld is om aan te geven wat in de begroting moet worden meegenomen, waarvoor moties en amendementen worden ingediend. Het is gebruikelijk dat de aangenomen moties worden meegenomen/genoemd/hiervoor eventueel geld wordt gereserveerd in

de begroting, zodat de uitvoering het jaar daarop kan plaatsvinden. M.b.t. de **motie over de ombuigingen** vindt zij het apart dat hoe specifiek men het ook formuleert ('vanaf de start betrokken zijn'), er discussie bestaat over wat de start is. Dit is wanneer iemand er mee begint. Wanneer de wethouder aangeeft dat alles op tafel ligt, vindt mevrouw VAN ES dit ook een kader. Zij is er wel van overtuigd dat de lijst met ombuigingen niet totaal compleet zal zijn en is blij dat hierover afspraken zullen worden gemaakt in het fractievoorzittersoverleg. Wat betreft **wonen** is haar fractie blij dat er binnenkort een avond met een overzicht van de bouwprojecten wordt georganiseerd. Inzake **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** vindt zij het opvallend dat bij de 2 AMV-locaties allerlei zaken die mensen anders niet melden door inwoners naar voor zijn gebracht (waarschijnlijk hebben zij een laagdrempelige manier om de problemen in de wijk te bespreken) en waarvan het college niet op de hoogte was. Zij merkt op dat er bij dit soort avonden die niet gaan over de asielopvang zelf, maar over de situatie in de wijken zoveel informatie vrijkomt. Omdat inwoners vaak niet komen naar georganiseerde avonden in de wijken, is het van belang hier goed over na te denken. M.b.t. **motie 06.M1. VN-verdrag Handicap** vindt ook haar fractie het geen goed idee om pas in Q3 2025 te starten met het opstellen van de verplichte LIA. De basis kan worden overgeschreven van andere gemeenten en worden aangevuld met eigen zaken en gecompleteerd wanneer de visies zijn aangenomen. 90% van het werk kan vooraf al afgerond worden. Verder geeft mevrouw VAN ES aan dat de indieners van de **motie** deze hebben **gewijzigd** van Q3 naar Q4, zodat er na het aannemen van de visies tijd is om de laatste wijzigingen door te voeren. M.b.t. **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval** merkt zij op dat de gemeente voorheen, toen er per huishouden 200 kg. grijs afval was, een boete van € 220.000,- per jaar kreeg. Het is mooi dat dit in het eerste jaar dat men deze boete niet krijgt aan de inwoners kan worden teruggegeven. Dit betekent het jaar daarop, wanneer men verder niets doet, echter wel een dubbele verhoging. Om deze reden wil haar fractie dat er in 2025 een gesprek met HVC wordt aangegaan, waarvoor de motie nodig is om voor informatie te zorgen. Misschien niet specifiek over het kantelpunt, maar voldoende informatie om het gesprek aan te gaan over hoe tarieven voor inwoners (die best wel iets kunnen stijgen) niet dusdanig stijgen dat inwoners ontmoedigd worden. Om deze reden **steunt** haar fractie deze motie en tevens **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging**. Inzake **motie 06.M2. BBT Chemours** en **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** heeft het college aangegeven dat men beide zaken al uitvoert. Om deze reden en het feit dat PFAS een provinciale aangelegenheid is, zal haar fractie deze moties **niet steunen**. Dit neemt niet weg dat men het een goede zaak vindt dat de OP-fractie hier aandacht voor blijft vragen. Tenslotte dient men **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** mede in, omdat dit al een motie was die niet is verwerkt.

Mevrouw BOKMA geeft aan dat haar fractie **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging niet zal steunen**, omdat de kosten voor afvalinzameling 1:1 worden doorberekend. Het klopt dat er voor 2025 eenmalig ruimte is om de tarieven niet te verhogen, maar iedere euro is nodig voor de toekomst. **Motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval** zal haar fractie, om het inzicht en perspectief voor de inwoners te kunnen schetsen, **wel steunen**. M.b.t. **motie 06.M2. BBT Chemours** gaat haar fractie ervan uit dat het college, de andere gemeenten en de provincie zich baseren op deskundige adviseurs. De VVD-fractie gaat niet op de stoel van de deskundigen zitten en gaat ervan uit dat de best mogelijke oplossing al gekozen wordt voor de specifieke kenmerken van deze locatie, omdat een rotsbodem heel anders is dan kleigrond. De heer SPITSBAARD merkt op men niet op de stoel van de specialisten gaat zitten, maar dat de motie aan de provincie vraagt **dit te onderzoeken**, waarop mevrouw BOKMA aangeeft dat het verzoek van de motie uitspreekt dat er gekomen moet worden tot verplichtstelling van een innovatieve techniek, hetgeen inhoudt dat men hiermee op de stoel van de deskundige gaat zitten.

Mevrouw KARSO zal de aangepaste motie (waarbij de periode is verzet naar Q4 2025) **06.M1. VN-verdrag Handicap** als mede indiener uiteraard **steunen**. Er zijn veel voorbeelden in de regio/in het land en men moet snel starten om aan de wettelijke verplichting te voldoen. Verder zal haar fractie ook **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid steunen**. Datzelfde geldt voor **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging**, omdat het doorvoeren van deze verhoging niet goed voelt en men het signaal wil afgeven dat goede inspanningen lonend moeten zijn. Tevens vindt men dat het in hun ingediende **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval** genoemde onderzoek de gewenste informatie oplevert om te kijken of het goed werkt en men hiermee een goede afweging kan maken of de systematiek van afvalstoffenheffing de juiste is. Ondanks de opmerking van de portefeuillehouder dat uitstel kan leiden tot een dubbele verhoging volgend jaar, is haar fractie ervan overtuigd dat men na de evaluatie tot nieuwe inzichten zal komen en het gesprek zal voeren over andere mogelijkheden. Het is immers niet de bedoeling dat de tarieven blijven stijgen. Ondanks het feit dat men het op prijs stelt dat de OP-fractie de verkeersoverlast op de agenda houdt, zal haar fractie **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg**, gezien de beantwoording van de portefeuillehouder, **niet steunen**. Ondanks de toezegging van de portefeuillehouder zal men **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval**, die men kan zien als een steuntje in de rug, **in standhouden**. Uiteraard is haar fractie blij dat de portefeuillehouder ervan overtuigd is dat HVC de juiste inspanningen pleegt. De raad en inwoners beschikken echter niet over deze informatie en inzicht. Tenslotte merkt zij op dat **motie 06.M2. BBT Chemours** verzoekt de provincie een brief te sturen, met een verzoek tot verplichtstelling.

Het is aan de provincie zelf hier wel/niet iets mee te doen. Uiteraard **handhaaft** men **deze motie**.

De heer VAN DEN DOOL dankt voor de toezegging om de flexibiliteit en het **realistisch begroten** in de auditcomissie te bespreken. Men is het eens met de D66-fractie dat het gaat om een manier van bijsturen die de raad ter hand moet nemen. De vragen hoe en wanneer doet men dit, hoe men reageert op mee- en tegenvallers en hoe men een **nieuwe bestuurscultuur** van het aanpassen van de begroting krijgt zullen in de raad moeten worden besproken. M.b.t. de **bestuurlijke sturing op de bezuinigingen** heeft de vervangend portefeuillehouder aangegeven dat de raad, in lijn met de wens van de raad om snel betrokken te worden, aan de voorkant van het proces wordt betrokken. In reactie op de vraag van de heer Grimmius vindt zijn fractie het een goed idee om van **aangenomen moties en amendementen** van de Kadernota/perspectiefnota in de begroting een lijstje met de stand van zaken op te nemen. M.b.t. de **motie 06.M1. VN-verdrag Handicap** spreekt de heer VAN DEN DOOL, als **mede-indiener** zijn waardering en complimenten uit voor het initiatief en voorwerk uit stelt voor hier direct mee te starten. Verder zal de CDA-fractie **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** van harte **steunen**. M.b.t. **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging** ziet men dat er volgens de nieuwe cijfers nauwelijks sprake is van een kostenstijging. Met de tarieven van $25 \times € 6 = € 150,-$ voor de mini-container en $16 \times € 8 = € 128,-$ bezuinigt men (wanneer men goed blijft scheiden) in de nieuwe situatie. Verder hecht zijn fractie aan het kostendekkend houden van de tarieven, maar heeft hij hierbij wel vragen die zijn verwoord in **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval**, die men zal **steunen**. Men vindt dit een goed signaal naar HVC en een steun in de rug voor de wethouder. Verder heeft de wethouder inzake **motie 06.M2. BBT Chemours** overtuigend aangegeven dat de suggestie al in de vergunningverlening is meegenomen. Wel spreekt hij veel waardering uit voor het kritische en ingewikkelde werk van de OP-fractie. Hierbij brengt hij de destijds samen ingediende motie om PFAS helemaal (ook de pannen en regenpakken, etc.) de wereld uit te krijgen (waardoor men met succes een brief aan de staatsecretaris heeft laten schrijven, die hier ook mee bezig is) in herinnering, hetgeen nog steeds het uiteindelijke doel blijft. Geen PFAS in deze wereld! Tenslotte lijkt **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** i.v.m. de toezegging van de wethouder de CDA-fractie **overbodig** en wacht men de uitkomst hiervan af. Hierbij merkt hij op dat sommige bewoners -die andere maatregelen zoals een tijdelijk parkeerterrein aandragen- ook niet zeker weten of dit de oplossing zou zijn.

De heer GRIMMIUS begrijpt de opmerking van de wethouder i.v.m. het **verwerken van moties en amendementen in de begroting** (m.b.t. o.a. **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid**), dat deze in augustus al op de

tafel bij het college liggen. Hierbij merkt hij wel op dat er maar sprake is van een kleine toevoeging en er niet veel herschreven hoeft te worden. M.b.t. de motie **anoniem solliciteren** heeft de wethouder aangegeven dat dit amendement absoluut uitgevoerd gaat worden en dit niet valt of staat met het opnemen in de begroting en deze daarom overbodig is. Hij begrijpt echter niet waarom het college **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid**, die in dat kader ook overbodig/onnodig zou zijn, **wel zou steunen**. In het kader 'baat het niet, dan schaadt het niet', zal zijn fractie dit amendement wel **steunen**. Ook **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging** zal men **steunen**, € 194.000,- is veel geld, maar dat is het ook voor de inwoners. Dit besluit komt niet overeen met de moeite die inwoners doen om afval goed te scheiden. De heer GRIMMIUS is niet helemaal overtuigd van het argument dat er volgend jaar sprake is van een dubbele verhoging. Dit is alleen het geval als de tarieven volgend jaar per definitie (afgezien van de inflatieverhoging) weer verhoogd zouden worden. Op de vraag van de heer BOERSMA of de heer Grimmus erkent dat het **volgend jaar** op zijn minst de vraag zou zijn of men **bereid zou zijn dit bedrag opnieuw incidenteel vrij te maken** antwoordt de heer GRIMMIUS dat het amendement spreekt over een eenmalige actie voor 2025. M.b.t. **motie 06.M1. VN-verdrag** sluit de heer GRIMMIUS, als **mede-indiener**, zich aan bij de opmerking van de heer Verweij dat Q3 2025 naast de andere visies haalbaar moet zijn. Inzake de **mede-ingediende motie 06.M2. BBT Chemours** merkt hij op dat het sturen van een brief met een verzoek aan de provincie geen verplichting van een techniek is en men hiermee niet op de stoel van de experts gaat zitten. Men legt dit verzoek bij de provincie, die in de vergunning bepaalde technieken kan verlangen in de vergunningsvoorwaarden. Dit terwijl er op dit moment een herziene aanvraag voor de omgevingsvergunning van Chemours ligt. Op de vraag van de heer VAN DEN DOOL hoe men het feit duidt dat de wethouder heeft aangegeven dat **in de vergunning in 2022 op dit aspect is ingegaan**, antwoordt de heer GRIMMIUS dat er nu een herziene aanvraag voor een omgevingsvergunning bij Chemours loopt, waarbij zaken die men in de afgelopen 2 jaar heeft geleerd meegenomen kunnen worden. M.b.t. **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** merkt hij (richting mevrouw Van Wijngaarden) op dat hij onder de indruk was dat de Slobbengorsweg onderdeel uitmaakt van het Eiland. M.b.t. het voorstel tot het invoeren van een blauwe zone (die voor iedereen geldt, ook visite van bewoners) vraagt hij zich af of inwoners hier blij mee zouden zijn. Zijn fractie zal deze motie **niet steunen**. Van **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval** is zijn fractie **mede-indiener**.

De heer BEZEMER is blij met de mededeling dat de raad bij het **ombuigingsproces** aan het roer staat. Zijn fractie is echter niet blij dat **de consequenties van de vo-scholen/MFA** nog niet in de begroting staan, waardoor de werkelijke bedragen in de meerjarenbegroting aanzienlijk hoger zullen worden. Hij roept het college

nogmaals op dit z.s.m. **volledig in de begroting op te nemen**. Richting de heer Van den Dool merkt hij op dat de auditcommissie zelf haar agenda bepaalt, maar dat hij als voorzitter het **realistisch begroten** zal laten agenderen. De heer VAN DEN DOOL merkt op dat niet hij maar de wethouder heeft aangegeven dat het goed zou zijn dit in de auditcommissie te bespreken. Hijzelf heeft de raad hierop aangesproken. M.b.t. **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** geeft de heer BEZEMER aan deze te zullen **steunen**. Omdat de portefeuillehouder heeft toegezegd dat een en ander meegenomen zal worden en er is gesproken over andere vormen van inzet van flexibele arbeid die ook niet expliciet benoemd worden, was dit amendement echter niet nodig geweest. M.b.t. **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging** is men het eens met de indieners dat tariefsverhoging niet motiverend werkt voor goed gedrag. Wel vindt men het belangrijk dat het kostendekkend zijn wordt toegepast. Het lijkt hem anderzijds – met alles wat er in de toekomst nog staat te gebeuren- **niet verstandig om ca. € 200.000,- aan de Algemene Reserve te onttrekken**. In dit kader merkt de heer VERWEIJ op dat men in het verleden extra geld heeft ontvangen i.v.m. de **Eneco aandelen**, waarvan in de begroting is opgenomen dat dit ten goede moet komen aan alle inwoners. Omdat dit bv. bij de nieuwe scholen niet het geval is, vindt zijn fractie een eenmalige uitkering in het kader van de afvalstoffenheffing een goed idee van waardering naar de inwoners. De heer BEZEMER vindt dat in principe een goed idee, maar is er niet van overtuigd dat dit een blijvende verlaging is en is daarom bang dat dit tot een extra verhoging zal leiden. Om deze reden zal zijn fractie het amendement **niet steunen**. Mevrouw VAN WIJNGAARDEN vindt het **niet aan de inwoners uit te leggen** en merkt op dat dit d.m.v. de in de motie gevraagde cijfers en het amendement beter is uit te leggen. In de huidige situatie worden inwoners gestraft voor het feit dat zij hun best hebben gedaan. De heer BEZEMER begrijpt dit, maar vindt dat men oog moet hebben voor het feit dat het totaaltarief, vanwege het aantal lagere klepbewegingen, voor de meeste inwoners niet stijgt. De heer GRIMMIUS merkt hierbij op dat dit voor 1 persoonshuishoudens niet het geval is, waarop de heer BEZEMER aangeeft dat het voor de meeste huishoudens geldt, met de consequentie dat dit voor 1 groep helaas niet het geval is. Dit weegt echter niet op tegen de eerder genoemde tegenargumenten om dit amendement niet te steunen. Verder heeft zijn fractie **motie 06.M1. VN-verdrag mede ingediend**. Een iets latere oplevering van de LIA vindt men niet storend, maar men pleit wel voor snelheid. **Motie 06.M2. BBT Chemours** vindt zijn fractie geen toegevoegde waarde hebben en zal deze daarom **niet steunen**. Verder vindt men het in het kader van **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** goed dat er serieus naar de verkeersoverlast wordt gekeken, maar zal men deze gezien de beantwoording van de wethouder, **vooralsnog niet steunen**. Tenslotte staat zijn fractie achter de strekking van **motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval**, maar zal men

deze i.v.m. de toezegging van de wethouder en omdat onderzoek ambtelijke capaciteit kost **niet steunen**.

De heer BOERSMA moedigt het college aan, i.v.m. het feit dat de gemeentelijke website m.b.t. de publicatie van de status van **woningbouwprojecten** niet up-to-date is, de status breed te communiceren. Dit moet ook het geval zijn wanneer het ingewikkeld is om een plan te realiseren en wanneer projecten langer duren. Ook op de vraag of er **zicht is op wat er in de wijken gebeurt** vindt hij het antwoord van het college -met de opsomming van het ontwikkelde beleid- beperkt. Het punt is dat men ondanks de extra acties (inzet van politie en boa's, ondermijnings- en integrale wijkaanpak) nog steeds bepaalde signalen heeft gemist. De vraag is **of men voldoende doet om in de wijk te zijn** om signalen op te pakken en zichtbaar en aanspreekbaar te zijn. Hierbij merkt hij op dat het ook aan de volksvertegenwoordigers is om hun rol meer te benutten, waarbij hij bv. veiligheidsbijeenkomsten met het thema veiligheid in de wijk en het PMV noemt. Verder heeft zijn fractie gemengde gevoelens over de opmerkingen inzake het **niet uitvoeren van moties en amendementen**. Het door zijn fractie ingediende **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** is ingediend om een punt te maken inzake de zichtbaarheid en afleggen van rekenschap m.b.t. de invulling hiervan. M.b.t. de motie inzake de **ombuigingsdiscussie en de rol van de raad** vond hij de discussie hieromtrent tijdens de algemene beschouwingen niet duidelijk. Zijn fractie vindt het belangrijk dat men hierover in de toekomst meer duidelijkheid krijgt. Verder heeft zijn fractie **motie 06.M1. VN-verdrag mede ingediend**, vindt men **motie 06.M2. BBT Chemours** niet passen bij de rol van de gemeenteraad en zal deze daarom **niet steunen**. Ook **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** zal men, ondanks dat men een blauwe zone een goed idee vindt, omdat het college hier al mee bezig is **niet steunen**. Wel moedigt men het college aan om bij te schakelen als dit nodig mocht zijn. **Motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval** zal zijn fractie, gezien de reactie van de portefeuillehouder dat hij continue in gesprek is met HVC over de kosten, **niet steunen**. Verder zal men ook **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging**, omdat men er niet van overtuigd is dat dit een eenmalige actie zal moeten zijn, **niet steunen**. Dit is nu voor Sinterklaas spelen en volgend jaar de zwarte Piet krijgen. Mevrouw VAN WIJNGAARDEN maakt **bezwaar tegen** de opmerking dat men voor Sinterklaas wil spelen. Dit is niet de opzet van dit amendement, waar een heel serieuze gedachte achter zit. De heer BOERSMA zegt dat zijn fractie het **onverstandig** vindt, omdat dit een structurele verhoging van de uitgaven is die men eenmalig opvult vanuit de algemene reserve, terwijl in het bestuursakkoord is afgesproken dat structurele lasten gedekt worden vanuit structurele baten. M.b.t. **amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid** merkt de heer BOERSMA tenslotte op dat de copyrights van deze titel gaan naar koning

Salomo in het Bijbelboek Spreuken 16:31: 'grijsheid is een sierlijke kroon; zij wordt gevonden op de weg van de gerechtigheid.'

TWEEDE TERMIJN COLLEGE

Wethouder VAN DER BORG zegt m.b.t. het **omgaan met moties en amendementen in de begroting** toe in het vervolg bij de begroting een lijst op te stellen van bij de Perspectiefnota ingediende moties/amendementen, voorzien van een korte duiding wat de plannen zijn en of er al een effect te verwachten valt op de begroting.

Wethouder JANSSEN zegt, n.a.v. de oproep van de heer Boersma om alle podia t.b.v. communicatie omtrent de stand van zaken van woningbouwprojecten te gebruiken, toe dit te zullen meenemen. Verder merkt hij inzake **motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg** op geen toezegging te hebben gedaan, maar een schets hoe het college in opmaat naar het collegebesluit op 19 november al loopt. Het college adviseert deze motie niet aan te houden, maar **in te trekken**. Tenslotte zegt hij een beeldvormende bouwprojectenavond (die helaas het afgelopen jaar niet heeft plaatsgevonden) in het eerste half jaar 2025 toe.

Wethouder VAN ERK begrijpt dat de SGP-fractie niet tevreden was met zijn korte antwoord inzake de **integrale wijkaanpak**, wat men doet aan de gemiste signalen gemist en of men voldoende doet in de wijken? Hij geeft aan op een ander moment verder te willen spreken over de aanpak voor een beter contact/verbinding met de inwoners. M.b.t. zijn antwoord op de vraag van de D66-fractie inzake de avond inzake **Veilig Thuis** in januari 2025 merkt hij op dat deze datum op de kalender voor 2025 nog niet is bevestigd en men de juiste datum hiervoor via de griffie ontvangt. Inzake **motie 06.M1. VN-verdrag** heeft hij de brede wens vanuit de raad gehoord om te starten met de LIA en dat er in de motie ruimte is voor oplevering in Q4 2025. Hierbij merkt hij op dat de uitvoeringsagenda vermoedelijk een groeidocument zal zijn. Eerst in een minimale variant beschrijven waarop men nu al inzet, zonder dat hier direct financiën aan gekoppeld zijn. Mevrouw VAN ES vindt dit, omdat er tools beschikbaar zijn waar in staat waaraan het moet voldoen en er voorbeelden van andere gemeenten zijn, **niet acceptabel**. De motie vraagt niet om een beschrijving te ontvangen van wat men al doet, maar om het al jaren verplichte VN-verdrag (waaraan Nederland onvoldoende voldoet) uit te voeren. Wethouder VAN ERK begrijpt dit, hij probeert aan te geven dat het -wel met iets meer rek richting Q4- haalbaar is om actief aan de slag te gaan met deze LIA. Dit omdat men in de volgorde wil werken van eerst de Omgevingsvisie en visie Sociaal Domein en men de LIA moet zien als een meertraps groeidocument. Ook het college wil heel

duidelijk invulling geven aan datgene wat wettelijk verplicht is: de gehandicapte medemens in beleid en uitvoering een goede plaats geven in Papendrecht. Gekoppeld aan het tijdspad Q4 2025 geeft het college een **positief advies** op deze motie.

Wethouder KOSTEN begrijpt het sentiment van de raad inzake **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging**, waarop het college haar **negatieve advies** heeft beargumenteerd. In het kader van de behoefte aan voldoende informatie in 2025 om goed te sturen, heeft hij een toezegging gedaan om in de evaluatie m.b.t. inzameling in Q2 2025 goed te kijken wat er aan de kostenkant nog mogelijk is en inzicht te bieden in de achtergrond van de kosten. Ook de door mevrouw VAN ES gevraagde verschillende effecten op de 1-,2- en meerpersoonshuishoudens worden hierin meegenomen.

Burgemeester VAN DRIEL merkt op dat het in alle opzichten als lokaal bestuur belangrijk is om de **verbinding met de samenleving** te zoeken. Zij kan de oproep van de VVD en SGP-fractie daarom onderschrijven. Zij was het afgelopen jaar al van plan om (geen veiligheidsavonden maar) wijkwandelingen met de wijkagent en de mensen van grijs en groen **wijk- en buurtwandelingen** te houden. Vanwege de beperkte capaciteit is dit helaas nog niet gelukt. Dit staat voor 2025 echter wederom op de agenda. Het blijft ontzettend belangrijk om bij inwoners langs te gaan en hen gelegenheid te geven om zaken te bespreken, hen soms aan te geven wat er niet mogelijk is en op te halen wat er nodig is. Zij merkt op dat naast de aanwezigheid van de wethouders, de aanwezigheid van raadsleden hierbij ook belangrijk is.

(Schorsing 0.07 – 0:18 uur)

De heer VERWEIJ geeft aan dat zijn fractie **amendement A2. Tarieven ontgrendeling lediging** zal **aanhouden**, om dit bij het vaststellen van de belastingen wederom in te dienen. De VOORZITTER zegt dat dit amendement daarom niet in stemming zal worden gebracht.

STEMMING AMENDEMENT:

Stemming amendement 06.A1. Wijsheid van de grijsheid.

Aansluitend wordt het amendement met 20 stemmen voor (1 GL, 1 PvdA, 2 D66, 3 VVD, 3 CDA, 2 OP, 4 PAB, 2 SGP, 2 CU) unaniem **aangenomen**.

STEMMING RAADSVOORSTEL:

Stemming geamendeerde raadsvoorstel Begroting 2025-2029.

Aansluitend wordt met 20 stemmen (2 CU, 2 SGP, 4 PAB, 2 OP, 3 DCA, 3 VVD, 2 C6,1 PvdA, 1 GL) voor unaniem **conform** het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

STEMMING MOTIES:

Stemming motie 06.M1. VN-verdrag Handicap.

Aansluitend wordt de motie met 20 stemmen (2 CU, 2 SGP, 4 PAB, 2 OP, 3 DCA, 3 VVD, 2 C6,1 PvdA, 1 GL) voor unaniem **aangenomen**.

Stemming motie 06.M2. BBT Chemours.

Aansluitend wordt de motie met 4 stemmen (1 GL, 1 PvdA, 2 OP) voor en 16 stemmen (2 D66, 3 VVD, 3 CDA, 4 PAB, 2 DGP, 2 CU) tegen **verworpen**.

Stemming motie 06.M3. Beperk de verkeersoverlast op Het Eiland en de Slobbengorsweg.

Aansluitend wordt de motie met 2 stemmen (2 OP) voor en 18 stemmen (2 CU, 2 SGP, 4 PAB, 3 DCA, 3 VVD, 2 C6,1 PvdA, 1 GL) tegen **verworpen**.

Stemming motie 06.M4. Onderzoek kantelpunt voor restafval.

Aansluitend wordt de motie met 16 stemmen (1 GL, 1 PvdA, 2 D66, 3 VVD, 3 CDA, 2 OP, 4 PAB) voor en 4 stemmen (2 CU, 2 SGP) tegen **aangenomen**.

07. Sluiting.

De VOORZITTER sluit de vergadering om 00.25 uur, onder dankzegging aan eenieder voor diens inbreng.

Interim griffier,

De heer M. Hermans

De voorzitter,

Mevrouw M.J.M. van Driel

Lijst met toezeggingen

1. **Begroting 2025-2029: luchtvervuiling.**
Portefeuillehouder Janssen
De portefeuillehouder zal de vraag van de OP-fractie inzake de 100 km/uur op de A15 in het kader van de luchtvervuiling meenemen in het regionaal overleg bereikbaarheid en zal kijken of men richting Den Haag een lobby kan opstarten richting RWS.
2. **Begroting 2025-2029: afvalstoffenheffing.**
Portefeuillehouder Kosten
De portefeuillehouder zegt toe bij de evaluatie van de inzameling afvalstoffen (Q2 2025) goed te zullen kijken naar mogelijkheden aan de kostenkant en inzicht te zullen bieden in de achtergrond van de kosten. Ook de verschillende effecten op de 1-,2- en meerpersoonshuishoudens worden hierin meegenomen.
3. **Begroting 2025 – 2029: regelmatigere updates communicatie.**
Portefeuillehouder Van Driel
De portefeuillehouder zegt toe zich op een andere manier in te zetten t.b.v. de communicatie en regelmatig terug te zullen komen bij inwoners en ondernemers.
4. **Begroting 2025 – 2029: omgaan met moties en amendementen in de begroting.**
Portefeuillehouder Van der Borg
De portefeuillehouder zegt in het vervolg bij de begroting een lijst op te stellen van bij de Perspectiefnota ingediende moties/amendementen, voorzien van een korte duiding wat de plannen zijn en of er al een effect te verwachten valt op de begroting.
5. **Begroting 2025 – 2029: communicatie omtrent woningbouwprojecten.**
Portefeuillehouder Janssen
De portefeuillehouder zegt, n.a.v. de oproep van de heer Boersma om alle podia t.b.v. communicatie omtrent de stand van zaken van woningbouwprojecten te gebruiken, toe dit te zullen meenemen.
6. **Begroting 2025 – 2029: beeldvormende projectenavond.**
Portefeuillehouder Janssen
De portefeuillehouder zegt een **beeldvormende projectenavond** in het eerste half jaar 2025 toe.